Cuprins

ABREVIERI 5

CUVÂNT-ÎNAINTE 7

INTRODUCERE 9

CAPITOLUL I. INTRODUCERE ÎN CRIMINALISTICĂ. NOŢIUNI GENERALE 11
1.1. Definiţia şi obiectul criminalisticii 11
1.2. Natura juridică şi locul criminalisticii în sistemul ştiinţelor 14
1.3. Scurt istoric al criminalisticii 17
1.4. Principiul schimbului de urme (Principiul Locard) 20
1.5. Ramurile criminalisticii 23
1.6. Întrebări de autoevaluare 26

CAPITOLUL II. TEHNICA CRIMINALISTICĂ. MIJLOACE, METODE ŞI PROCEDEE 28
2.1. Noţiunea de tehnică criminalistică 28
2.2. Mijloacele tehnico-criminalistice 30
2.3. Metodele tehnico-criminalistice 32
2.4. Fotografia judiciară 36
2.4.1. Fotografia de orientare 38
2.4.2. Fotografia schiţă (de ansamblu) 38
2.4.3. Fotografia de nod (mediană) 39
2.4.4. Fotografia de detaliu 40
2.5. Schiţa locului faptei 42
2.6. Întrebări de autoevaluare 43

CAPITOLUL III. CERCETAREA LA FAŢA LOCULUI 45
3.1. Noţiunea şi importanţa cercetării la faţa locului 45
3.2. Temei legal 47
3.3. Fazele cercetării la faţa locului 48
3.4. Metodele de examinare a locului faptei 50

3.5. Procesul-verbal de cercetare la faţa locului 51
3.6. Echipa de cercetare la faţa locului 53
3.7. Repere de jurisprudenţă 55
3.7.1. Cadrul legal relevant 55
3.7.2. Tendinţa jurisprudenţială din eşantionul furnizat 56
3.7.3. Nulitatea actelor de cercetare la faţa locului întocmite cu încălcarea procedurii 56
3.7.4. Valoarea probatorie a procesului-verbal de cercetare la faţa locului 59
3.7.5. Concluzie şi aplicabilitate 60
3.7.6. Recomandări practice 60
3.8. Întrebări de autoevaluare 61

CAPITOLUL IV. URMELE ÎN CRIMINALISTICĂ. TRASEOLOGIE ŞI DACTILOSCOPIE 63
4.1. Noţiunea criminalistică de urmă 63
4.2. Clasificarea urmelor 64
4.2.1. După natura urmelor 65
4.2.2. După modul de formare 65
4.3. Dactiloscopia 66
4.4. Relevarea amprentelor latente 68
4.5. Traseologia 70
4.5.1. Urmele de paşi 71
4.5.2. Urmele de vehicule 72
4.5.3. Urmele instrumentelor de efracţie 72
4.6. Întrebări de autoevaluare 74

CAPITOLUL V. BALISTICA JUDICIARĂ 75
5.1. Definiţie şi obiect 75
5.2. Componentele balisticii judiciare 76
5.3. Identificarea criminalistică a armelor de foc 77
5.4. Distanţa de tragere 78
5.5. Întrebări de autoevaluare 81

CAPITOLUL VI. IDENTIFICAREA PERSOANELOR 82
6.1. Metode de identificare a persoanelor 82

6.2. Analiza ADN în criminalistică 83
6.2.1. Limitele analizei ADN..... 84
6.3. Portretul vorbit şi reconstrucţia facială 86
6.4. Repere de jurisprudenţă..... 88
6.4.1. Cadrul legal intern relevant..... 88
6.4.2. Jurisprudenţa CEDO relevantă 91
6.4.3. Jurisprudenţa internă – prelevare fără consimţământ, caracterul măsurii, limite 92
6.4.4. Concluzii de principiu 96
6.4.5. Recomandări practice 98
6.5. Întrebări de autoevaluare 98

CAPITOLUL VII. EXPERTIZA CRIMINALISTICĂ A DOCUMENTELOR 100
7.1. Noţiunea de document în criminalistică..... 100
7.2. Tipuri de fals în acte 101
7.3. Examinarea scrisului de mână (grafoscopia)..... 102
7.4. Examinarea documentelor tipărite 104
7.5. Repere de jurisprudenţă..... 107
7.5.1. Cadrul legal esenţial 107
7.5.2. Practica instanţelor civile..... 109
7.5.3. Practica instanţelor penale 112
7.5.4. Concluzii de principiu 114
7.5.5. Recomandări practice 115
7.6. Întrebări de autoevaluare 116

CAPITOLUL VIII. CADRUL TACTIC AL ORGANIZĂRII ANCHETEI PENALE 117
8.1. Noţiunea şi principiile organizării urmăririi penale..... 117
8.2. Versiunile de urmărire penală..... 119
8.3. Întrebări de autoevaluare 122

CAPITOLUL IX. TACTICA CRIMINALISTICĂ. AUDIEREA PERSOANELOR..... 124
9.1. Noţiunea de tactică criminalistică..... 124
9.2. Audierea suspectului/inculpatului..... 125

9.3. Ascultarea martorilor 127
9.4. Detecţia comportamentului mincinos 128
9.5. Repere de jurisprudenţă 130
9.5.1. Cadrul legal intern relevant (Codul de procedură penală) 130
9.5.2. Jurisprudenţa CEDO privind art. 6 – audierea martorilor, confruntarea, dreptul la tăcere 134
9.5.3. Jurisprudenţă internă privind audierea martorilor, confruntarea şi procesul echitabil 136
9.5.4. Audierea persoanei vătămate şi a minorilor – standarde CEDO şi transpunere internă 138
9.5.5. Concluzii de principiu 139
9.5.6. Recomandări practice 140
9.6. Întrebări de autoevaluare 140

CAPITOLUL X. TACTICA AUDIERII MARTORILOR 142
10.1. Aspecte introductive 142
10.2. Psihologia martorului – procesul de formare a declaraţiei de martor 144
10.3. Regulile tactice privind ascultarea martorului 147
10.4. Întrebări de autoevaluare 150

CAPITOLUL XI. TACTICA AUDIERII PERSOANEI VĂTĂMATE 152
11.1. Aspecte procesuale 152
11.2. Etapele audierii 154
11.3. Întrebări de autoevaluare 157

CAPITOLUL XII. TACTICA AUDIERII SUSPECTULUI/ INCULPATULUI 159
12.1. Reglementare procesuală 159
12.2. Formarea declaraţiilor inculpatului 161
12.3. Regulile tactice privind audierea suspectului sau inculpatului 164
12.4. Întrebări de autoevaluare 166

CAPITOLUL XIII. REGULI ŞI PROCEDEE TACTICE APLICATE ÎN EFECTUAREA UNOR ACTE DE URMĂRIRE PENALĂ 168
13.1. Tactica efectuării confruntării 168
13.2. Tactica efectuării reconstituirii 170
13.3. Tactica efectuării prezentării pentru recunoaştere 172
13.4. Tactica efectuării percheziţiei 175
13.5. Întrebări de autoevaluare 177

CAPITOLUL XIV. PERCHEZIŢIA ŞI RIDICAREA DE OBIECTE ŞI ÎNSCRISURI 178
14.1. Noţiunea şi natura juridică a percheziţiei 178
14.2. Reglementare legală 179
14.3. Tipuri de percheziţie 179
14.4. Tactici criminalistice ale percheziţiei 181
14.5. Repere de jurisprudenţă 183
14.5.1. Cadrul legal esenţial 183
14.5.2. Tendinţa generală din jurisprudenţă (eşantionul furnizat) 185
14.5.3. Jurisprudenţă relevantă – percheziţia şi ridicarea de obiecte 185
14.5.4. Regimul probelor obţinute prin percheziţie şi ridicare de obiecte 190
14.5.5. Recomandări şi paşi practici 191
14.6. Întrebări de autoevaluare 191

CAPITOLUL XV. CRIMINALISTICA DIGITALĂ – INVESTIGAREA INFRACŢIUNILOR INFORMATICE 193
15.1. Noţiuni introductive 193
15.1.1. Particularităţile probei digitale 195
15.2. Principii ale criminalisticii digitale 195
15.3. Etapele investigaţiei criminalistice digitale 197
15.3.1. Ordinea volatilităţii datelor (*order of volatility*) 197
15.4. Tipuri de probe digitale şi surse de date 198
15.4.1. Criminalistica dispozitivelor de stocare clasice 198
15.4.2. Criminalistica dispozitivelor mobile 198

15.4.3. Criminalistica de reţea şi trafic de date 198
15.4.4. Criminalistica în mediul cloud 199
15.4.5. Criminalistica dispozitivelor IoT şi a sistemelor conectate 199
15.4.6. Criminalistica activelor cripto (*blockchain forensics*)..... 199
15.5. Instrumente criminalistice..... 199
15.5.1. Platforme complete de analiză 200
15.5.2. Instrumente specializate pe categorii de dispozitive..... 200
15.6. Infracţiunile informatice – cadrul legal 201
15.6.1. Cadrul european conex 206
15.6.2. Repere de jurisprudenţă CEDO 207
15.6.3. Provocări actuale: criptare, anonimizare şi inteligenţă artificială 207
15.7. Întrebări de autoevaluare 207

CAPITOLUL XVI. MEDICINA LEGALĂ ŞI TOXICOLOGIA JUDICIARĂ 209
16.1. Medicina legală – definiţie şi rol..... 209
16.1.1. Tipurile de acte medico-legale 210
16.2. Autopsia medico-legală 211
16.2.1. Scopurile şi tehnica autopsiei..... 212
16.2.2. Semnele morţii şi indicatorii post-mortem 212
16.2.3. Clasificarea morţii din perspectivă medico-legală..... 214
16.2.4. Traumatologia medico-legală şi evaluarea leziunilor 215
16.3. Toxicologia judiciară..... 216
16.3.1. Metode analitice 216
16.3.2. Alcoolul etilic 216
16.3.3. Droguri de abuz şi substanţe psihoactive 217
16.3.4. Metale grele şi substanţe cu toxicitate cronică 217
16.3.5. Medicamente şi intoxicaţii voluntare 217
16.4. Repere de jurisprudenţă 218
16.4.1. Context jurisprudenţial general 218
16.4.2. Rolul instituţiilor de medicină legală în procesul penal.... 219
16.4.3. Expertiza medico-legală şi limitele controlului judiciar asupra concluziilor ştiinţifice 220

16.4.4. Toxicologia medico-legală: rol probator şi standarde instituţionale 222
16.4.5. Expertiza medico-legală şi căile de atac 223
16.4.6. Concluzii pentru practica judiciară şi criminalistică 225
16.5. Întrebări de autoevaluare 226

CAPITOLUL XVII. METODOLOGIA CERCETĂRII PRINCIPALELOR CATEGORII DE INFRACŢIUNI 228
17.1. Cercetarea omorului 228
17.1.1. Versiunile criminalistice în caz de deces suspect 228
17.1.2. Activităţile prioritare la locul omorului 229
17.1.3. Particularităţi ale cercetării la faţa locului în cazul omorului 230
17.2. Cercetarea furtului şi a tâlhăriei 231
17.2.1. Aspecte criminalistice prioritare 231
17.2.2. Modalităţile de operare (modus operandi) 232
17.3. Cercetarea incendiilor şi exploziilor 232
17.3.1. Determinarea punctului de origine 232
17.3.2. Identificarea acceleratorilor de ardere 233
17.3.3. Stabilirea cauzei incendiului 233
17.3.4. Investigarea exploziilor 233
17.4. Cercetarea infracţiunilor de corupţie 234
17.4.1. Particularităţi probatorii 235
17.5. Profilul psihologic al infractorului 236
17.5.1. Tipologii clasice 236
17.5.2. Limitele metodologice şi probatorii 236
17.6. Cercetarea infracţiunilor de trafic de persoane 237
17.7. Întrebări de autoevaluare 237

BIBLIOGRAFIE 239

ANEXE
Anexa I. Studii de caz aplicate – protocoale pas cu pas 251
Anexa II. Studii de caz complexe 259